

VCP-reactie internetconsultatie ‘Wijziging Arbowet met oog op versterken arbodienstverlening’

De Vakcentrale voor Professionals (VCP) maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de internetconsultatie inzake de wijzigingen van de Arbowet met het oog op het versterken van de arbodienstverlening.

Al geruime tijd maakt de VCP zich zorgen over diverse ontwikkelingen binnen de bedrijfsgezondheidszorg. Dit betreft de slechtere naleving van diverse arboverplichtingen waaronder de totstandkoming van de RI&E en arbocatalogi, de naleving van privacywetgeving en het hebben van een preventiemedewerker. Ook de geringe instroom in de opleiding voor bedrijfsarts en de praktijk dat meldingen van beroepsziekten vaak niet worden gevolgd door preventieve maatregelen vallen hieronder. Ontwikkelingen die ertoe leiden dat de kwaliteit van de bedrijfsgezondheidszorg onder druk staat. De VCP onderschrijft dan ook met het kabinet dat voor een goed werkende arbodienstverlening integrale aandacht voor preventie, verzuimbegeleiding, bedrijfsongevallen, beroepsziekten en duurzame inzetbaarheid nodig is. Volgens de VCP is dit echter niet genoeg. Wij zijn van mening dat er een andere organisatie van de bedrijfsgezondheidszorg nodig is. Hiervoor wordt verwezen naar het niet unanieme SER-advies ‘Betere zorg voor Werkenden’ van september 2014¹. In deze nota treft u een reactie van de VCP aan op de voorliggende wetswijzigingen van de Arbowet die ten dele bijdragen aan een betere werking van de bedrijfsgezondheidszorg.

Vrije toegang tot de bedrijfsarts

De VCP maakt zich al sinds 2011 sterk voor de terugkeer van het arbeidsomstandigheden-spreekuur sinds deze in 2007 is afgeschaft. Het is van belang dat werknemers met vragen over werkgerelateerde gezondheidsvraagstukken (preventief) terechtkunnen bij een bedrijfsarts of andere arbodeskundigen. Het is dan ook goed dat deze vrije toegang weer in de wet wordt geregeld. De toegang voor werknemers dient echter niet alleen beperkt te zijn tot de bedrijfsarts. De VCP acht het in het belang van de vrije toegang wel noodzakelijk dat werknemers weten wanneer en bij welke bedrijfsarts/arbodeskundige zij met hun vragen terechtkunnen.

De toegang voor werknemers tot de zogeheten arbodeskundigen enkel opnemen in de RI&E is onvoldoende. Het regelen in de RI&E in artikel 5 lid 2 dat werknemers toegang hebben tot de arbodienst, of een deskundige werknemer of persoon, vereist dat er een RI&E aanwezig is en dat de werknemers op de hoogte zijn van de inhoud van die RI&E. De RI&E wordt helaas vaak nog steeds gezien als een administratieve verplichting in plaats van als een basis voor het vormgeven van preventiebeleid in het bedrijf. Hierdoor heeft slechts 40% van de organisaties de RI&E op orde, laat staan dat werknemers de weg naar de RI&E weten te vinden. Hiertoe beveelt de VCP aan dat de wetgever de werkgever wettelijk verplicht, jaarlijks en bij iedere wisseling van gecontracteerde arbodienstverlener, zijn werknemers schriftelijk te informeren bij wie (gecontracteerde arbodienstverlener/bedrijfsarts/arbodienstverleners) zij met werkgerelateerde gezondheidsvraagstukken terechtkunnen. De toegankelijkheid van de bedrijfsarts/arbodeskundige en de aandacht voor preventieve zorg door de bedrijfsarts/arbodeskundige worden hiermee vergroot. Door deze wettelijke verplichting voor de werkgever op te nemen is het ook voor de Inspectiedienst SZW eenvoudiger handhavend op te treden en een eis tot naleving of een boete op te leggen indien er geen toegang is voor de werknemers tot de bedrijfsarts/arbodeskundige of deze toegang niet doeltreffend is.

---

¹ SER-advies Betere zorg voor werkenden: Een visie op de toekomst van de arbeidsgerelateerde zorg p.9, 19 september 2014

Basiscontract arbodienstverlening

De VCP onderschrijft dat er middels een niet limitatieve opsomming een aantal minimumeisen moet worden gesteld aan het contract tussen arbodienstverleners en werkgevers. Dit omdat in de praktijk blijkt dat er werkgevers zijn met maar zeer weinig voorzieningen wat leidt tot ontoereikende arbeidsgezondheidszorg. In de Memorie van Toelichting wordt aangegeven dat een basiscontract ook de mogelijkheden voor handhaving bevordert voor SZW. Deze conclusie kan de VCP onderschrijven mits er tevens sprake is van voldoende capaciteit en daadwerkelijke handhaving door de Inspectiedienst SZW. De VCP voorziet in het bijzonder problemen in de naleving van de elementen uit artikel 14 daar waar er sprake is van indirecte contractering en bepaalde elementen niet in het contract met de verzuimverzekeraar zijn opgenomen en in een afzonderlijke overeenkomst moeten worden belegd. De VCP vraagt hierom om een evaluatiebepaling op te nemen, waarin staat dat twee jaar na inwerkingtreding van deze wetswijziging de Inspectiedienst SZW een evaluatie zal uitvoeren in hoeverre daadwerkelijk de minimumeisen zijn opgenomen in de contracten en of deze worden nageleefd in de praktijk. Een beleidsevaluatie pas in 2020 is volgens de VCP veel te laat.

Elementen van het basiscontract – niet limitatief

- Bezoek van de werkplek

Het is van groot belang dat de bedrijfsarts zichtbaar wordt voor werknemers op de werkplek. Het bezoeken van de werkplek onderdeel maken van het basiscontract is dan ook een goede stap mede in het kader van preventie.

- Second opinion

De VCP hecht veel waarde aan de second opinion los van het deskundigenoordeel van het UWV dat vaak aan het einde van het traject wordt gevraagd. In het bijzonder omdat de onafhankelijkheid van de bedrijfsarts in gevallen onder druk staat. Voor de VCP is het wel van belang de werknemer de mogelijkheid te geven een andere, onafhankelijke bedrijfsarts naar keuze te kunnen raadplegen, wanneer de beoordeling en begeleiding door de eigen bedrijfsarts problematisch verloopt. De kosten voor deze second opinion dienen onlosmakelijk voor rekening van de werkgever te komen. Ook de eis om te komen tot een plan van aanpak bij een ziekmelding moet strikter worden nageleefd.

- Overleg met het medezeggenschapsorgaan

In het kader van een goede arbodienstverlening is het goed dat het overleg tussen het medezeggenschapsorgaan en of de preventiemedewerker en de bedrijfsarts waar nodig wordt versterkt. De VCP acht het ook wenselijk als de bedrijfsarts met het medezeggenschapsorgaan/preventiemedewerker overleg kan hebben en men elkaar vice versa kan informeren en adviseren over eventuele tekortkomingen en aandachtspunten in het arbocontract. De bedrijfsarts heeft de kennis van en inzicht in de risico's voor het specifieke bedrijf of bedrijfstak en kan het medezeggenschapsorgaan/preventiemedewerker adviseren over de benodigde preventieve aanpak in het bedrijf of de sector. Ook de klachtenprocedure dient dan besproken te worden. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat vele bedrijven ondanks de wettelijke verplichting geen OR, personeelsvertegenwoordiger of preventiemedewerker hebben. Ook dit behoeft de aandacht bij het versterken van het overleg in het bijzonder vanuit het perspectief van de handhaafbaarheid en het toezicht op de naleving van deze wetswijzigingen.

- Melding van beroepsziekten

In het SER-advies wordt geadviseerd een sanctie te verbinden aan niet-naleving door bedrijfsartsen van hun wettelijke meldingsplicht van beroepsziekten. Ook beveelt de SER aan de Inspectiedienst SZW te laten toezien op de naleving van de wettelijke meldingsplicht. De VCP ziet graag dat het kabinet dit overneemt in dit wetsvoorstel. Daarnaast merkt de VCP op dat de vakcentrales op grond van het ILO-rapport n.a.v. een klacht van de vakcentrales over een aantal door Nederland geratificeerde verdragen, pleiten voor een herinvoering van de verplichting voor werkgevers om beroepsziekten waarvan zij in kennis zijn gesteld door de bedrijfsarts, te melden bij de Inspectiedienst SZW. Dit naast de melding van de beroepsziekten door bedrijfsartsen bij het NCvB.

- Klachtbehandeling

De VCP onderschrijft dat de bedrijfsarts (al dan niet zelfstandig werkend) over een adequate klachtenbehandeling en procedure moet beschikken en hierover duidelijkheid moet geven aan de werkgever en werknemers.

Los van de bovenstaande elementen van het basiscontract is de VCP van mening dat onderdeel van het basiscontract het actief aanbieden van een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) of duurzaam inzetbaarheidsonderzoek (DIO) zou moeten zijn. Deze onderzoeken zijn van waarde als zij actief en periodiek worden aangeboden, zodat preventief arbeidsvraagstukken kunnen worden gesignaleerd en werknemers indien nodig tijdig kunnen worden omgeschoold.

Tot slot merkt de VCP op het spijtig te vinden dat de wetgever er niet voor heeft gekozen de weeffout, te weten de directe financiële relatie tussen de bedrijfsarts en de werkgever, anders vorm te geven en bedrijven en branches te verplichten te kiezen voor één van de drie vormen van arbeidsgerelateerde zorg zoals in het SER-advies² is geopteerd door de vakcentrales. Hierdoor zal het lastig worden om binnen de positie van de bedrijfsarts de onafhankelijkheid te allen tijde te garanderen. Ook merkt de VCP op dat het van belang is dat er naast deze voorstellen ook door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid geïnvesteerd blijft worden in de totstandkoming van RI&E's en arbocatalogi. Dit naast de inspanningen die sociale partners al verrichten.

Met vriendelijke groet,

Nic van Holstein
VCP-bestuurder

20 mei 2015

---

² Zie voetnoot 1